

EXPUNERE DE MOTIVE

În contractele de adeziune, așa cum este operațiunea de leasing, profesioniștii leaingului și ai creditului, având o forță economică, juridică și tehnică disproporționat de mare în raport cu debitorul, eufemistic denumit „partenerul” lor contractual, impun debitorului clauze-tip, preformulate, la care debitorul nu poate decât să adere, prin simpla semnătură, fără posibilitatea de a le influența natura sau conținutul. Așa se face că, deși legiuitorul a avut în vedere alternativa dintre predarea bunului și plata despăgubirilor constând în echivalentul ratelor pe toată perioada contractuală, în contractele de leasing se stipulează în sarcina locatarului/utilizatorului obligația plății, în mod cumulativ, atât a ratelor de leasing aferente întregii perioade contractuale, cât și restituirea bunului. O astfel de răspundere, mai ales în cazul în care utilizatorul (debitorul) este consumator, este în mod evident excesivă și lipsită de orice raționalitate economică, întrucât un debitor căruia i-ar incumba o astfel de enormă răspundere bănească ar fi sau ar deveni rapid un debitor ruinat, ceea ce, de fapt, înseamnă un risc de insolvență pentru creditor (societatea de leasing), care nu și-ar mai putea recupera decât, cel mult, bunul dat în leasing.

În plus, conduita abuzivă a unora dintre părțile contractante foarte des utilizată în practică relevă necesitatea limitării regimului preferențial de care acestea au beneficiat, și anume caracterul de titlu executoriu, și necesitatea supunerii acestora procedurilor de verificare aplicabile în cazul actelor juridice similare. Această măsură se impune în cazurile în care debitorul (utilizatorul) este consumator, și în lumina hotărârii pronunțate de Curtea de Justiție a Uniunii Europene în cazul Mohamed Aziz, C-415/11, în care instanța a subliniat că Directiva 93/13/CEE a Consiliului din 5 aprilie 1993 privind clauzele abuzive în contractele încheiate cu consumatorii impune necesitatea verificării chiar și din oficiu a caracterului abuziv al unor clauze contractuale. Această verificare ar putea fi făcută cu prilejul investiției cu formula executorie a contractului, numai că instanțele se limitează la o verificare a valabilității formale a titlului executoriu, nu și a condițiilor de valabilitate a titlului. O minimală verificare a acestor aspecte se poate efectua doar în cadrul contestației la executare. A reglementa posibilitatea verificării de către o instanță de judecată a aspectelor menționate mai sus exclusiv în procedura contestației la executare, reprezintă o încălcare a principiului efectivității care impune, cu privire la modalitățile procedurale aplicabile acțiunilor destinate să asigure protecția drepturilor conferite justițiabililor în temeiul dreptului Uniunii, ca

aceste modalități să nu facă practic imposibilă sau excesiv dificilă exercitarea drepturilor conferite astfel de ordinea juridică a Uniunii (Cauza Steffensen, C-276/01). Contestația la executare este un remediu ulterior demarării procedurilor de executare silită, care poate fi exercitată numai într-un anumit termen, care presupune plata unei taxe de timbru, și care în sine nu suspendă procedurile de executare silită. Iar pentru suspendarea executării silite, petentul trebuie să plătească o cauciune. Toate aceste împrejurări fac excesiv de dificilă asigurarea drepturilor conferite consumatorilor în temeiul dreptului Uniunii Europene, aspect ce fundamentează necesitatea modificărilor legislative propuse.

Aceleași argumente sunt valabile și în cazul contractelor de credit încheiate cu consumatorii.

Inițiator

Daniel, Cătălin ZAMFIR

Senat ALDE